

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 606/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ladislavom Ščurym, advokátom, Mierová 1725, Čadca, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tdo 71/2020 z 18. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho základného práva vyjadriť sa ku všetkým dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Tdo 71/2020 z 18. februára 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 T 48/2016 z 25. apríla 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bol sťažovateľ uznaný vinným z pokračovacieho zločinu skrátenia dane a poisťného podľa § 276 ods. 1 a ods. 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, ako aj trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutára obchodnej spoločnosti a ďalších činností, na ktoré treba osobitné povolenie alebo ktorých podmienky výkonu upravuje osobitný predpis na 7 rokov.

3. Proti označenému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 3 To 66/2019 z 25. júna 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu zrušil vo výroku o treste zákazu činnosti a sám mu uložil zákaz výkonu činnosti vykonávať funkciu štatutára obchodnej spoločnosti na 5 rokov.

4. Sťažovateľ podal vo svojej veci dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 psím. c), d), g), i), l) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že najvyšší súd nedostatočným spôsobom reagoval na jeho dovolacie námietky, a to:

- že ostala nezodpovedaná otázka, prečo došlo k prečítaniu výpovede svedka [REDACTED]
- že mu pri výsluchu 17. apríla 2015, 16. septembra 2015 a 17. augusta 2016 nebolo umožnené nahliadnuť do spisu a najvyšší súd sa zaoberal len výsluchom zo 17. apríla 2015,
- že v odvolaní napádal aj svoju vinu, nielen uložený trest,
- že v jeho veci sa neprihliadalo na výpoveď [REDACTED] pred súdom prvej inštancie,
- že svedok [REDACTED] je nedôveryhodný,
- že neexistuje dôvod, prečo by svedok [REDACTED] nemal byť vypočutý na hlavnom pojednávaní,
- že pri výsluchu 17. apríla 2015 mal byť vyšetrovateľom na sťažovateľa vyvíjaný nátlak,
- že jeho obhajcovia si žiadali byť prítomní pri všetkých výsluchoch, avšak úkony sa robili aj bez ich prítomnosti,
- že na pojednávaní 4. decembra 2017 nedošlo k vykonaniu jeho výsluchu,
- a že v jeho prípade bola zle vypočítaná dolná hranica trestnej sadzby.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým bolo rozhodnuté o dovolaní sťažovateľa v jeho trestnej veci.

7. Ústavný súd stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06).

8. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (rozsudok vo veci Hadjianastassiou proti

Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (rozsudok vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29). Aj keď vnútroštátne sudy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky (rozsudok vo veci Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (rozsudok vo veci Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84). Rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré naruša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k „odopretiu spravodlivosti“ (už citovaný Moreira Ferreira, bod 85; tiež rozsudok vo veci Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

9. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že najvyšší súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s jeho námietkami uvedenými v dovolaní, v dôsledku čoho porušil nielen jeho základné právo na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie, ale v nadväznosti na to aj jeho právo na obhajobu.

10. Najvyšší súd v napadnutom uznesení (s. 16 a nasl.) uviedol, že pokiaľ ide o sťažovateľom namietané pochybenia v prípravnom konaní (nátlak zo strany vyšetrovateľa, odmietnutie možnosti nahliadnuť do spisu pri výsluchu), tak predmetom dovolacieho prieskumu je rozhodnutie vydané v súdnom konaní, teda príslušná časť konania po podaní obžaloby, nie však prípravné konanie. Nad rámec uvedeného najvyšší súd uviedol, že zo zápisnice zo 17. apríla 2015 nevyplýva žiaden nátlak vyšetrovateľa na sťažovateľa. Pokiaľ išlo o právo sťažovateľa nazerať do spisu, uvedené nie je v prípravnom konaní absolútne (§ 69 ods. 2 Trestného poriadku), pričom z predloženého spisu vyplynulo, že sťažovateľovi malo byť umožnené v prípravnom konaní študovať spis, on však toto právo nevyužil. Vo vzťahu k prečítaniu zápisnice z prípravného konania na hlavnom pojednávaní konanom 4. decembra 2017 najvyšší súd uviedol, že sám sťažovateľ odmietol vypovedať a v dôsledku uvedeného boli prečítané jeho výpovede z prípravného konania. Navyše, nič podľa najvyššieho súdu sťažovateľovi nebránilo, aby o takéto vypočutie požiadal, a to minimálne na hlavnom pojednávaní konanom 25. apríla 2019, na ktorom sa však obhajoba vyjadrila, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania. Z rozsudku krajského súdu ďalej podľa zistení najvyššieho súdu vyplynulo, že tento posudzoval zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku okresného súdu, na čo krajský súd aj výslovne odkázal. Pokiaľ sťažovateľ namietal prítomnosť jeho obhajcov pri každom výsluchu a každom úkone, tak z predloženého spisu podľa najvyššieho súdu nevyplývalo, že by hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obhajcu sťažovateľa bez toho, aby na to boli splnené zákonné podmienky. Vo vzťahu k výpovedi svedka [REDAKOVANÉ] najvyšší súd konštatoval, že jeho výpoveď z prípravného konania bola prečítaná v súlade so zákonom [§ 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku], keď sa svedok ani na opätovné predvolanie na hlavné pojednávanie nedostavil bez dôvodného ospravedlnenia a jeho predvedenie políciou bolo neúspešné. Ak sťažovateľ tvrdil, že svedok [REDAKOVANÉ] vo výpovedi v prípravnom konaní vykonanej 17. februára 2015, ktorá bola prečítaná na hlavnom pojednávaní 21. júna 2016 na účel odstránenia rozporov, sa iba odvolal na svoju predošlú výpoveď z 9. januára 2015 vykonanú

pred vznesením obvinenia, tak uvedené považoval najvyšší súd za podané účelovo skreslene, keďže z uvedenej výpovede svedka zo 17. februára 2015 síce vyplýva, že sa svedok najprv odvolal na svoju predošlú výpoveď z 9. januára 2015, ale následne sa vlastnými slovami vyjadril k veci. Skutočnosť, že nešlo len o odkaz na predošlú svedeckú výpoveď, je zrejmá aj z toho, že výpoveď zo 17. februára 2015 podľa zápisnice trvala vyše dve a pol hodiny. Napokon, ak sťažovateľ poukazoval na nesprávne vypočítanú dolnú hranicu trestnej sadzby, najvyšší súd poukázal na skutočnosť, že u sťažovateľa prevažovali poľahčujúce okolnosti, v dôsledku čoho bolo znížená horná hranica trestnej sadzby (nie dolná, ako to sťažovateľ navrhoval). Na sťažovateľom tvrdené zníženie dolnej hranice trestnej sadzby nebol zákonný dôvod.

11. Z už uvedeného sa ústavný súd presvedčil, že na všetky relevantné námietky sťažovateľa bola zo strany najvyššieho súdu poskytnutá dostatočná a presvedčivá odpoveď. Sťažovateľ v skutočnosti v prevažnej miere odpovede a závery najvyššieho súdu pred ústavným súdom ani nespochybňuje, resp. s nimi nepolemizuje, ale iba znova rekapituluje svoje dovolacie (a odvolacie, pozn.) námietky a snaží sa ústavný súd postaviť do pozície súdu vyššej inštancie, ktorý by mal nanovo (a v jeho prospech) vyhodnotiť skutkové a právne otázky danej veci, čo však nie je úlohou ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti.

12. Najvyšší súd v napadnutom uznesení poskytol dostatočnú odpoveď aj na námietku porušenia základného práva sťažovateľa na obhajobu, pričom sťažovateľ sám v ústavnej sťažnosti mimo zoznamu namietaných pochybení (neumožnenie nahliadnuť do spisu pri konkrétnom výsluchu, bližšie nešpecifikovaný nátlak vyšetrovateľa) vôbec neuviedol, ako ho tieto obmedzili na jeho práve účinným spôsobom sa brániť trestnému obvineniu, resp. ako sa mali vo výsledku premietnuť do spochybnenia spravodlivosti konania ako celku.

13. Vzhľadom na všetko už uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

14. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu